

**SIİRT ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ KOORDİNASYONUNDA
SIİRT İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ İŞ BİRLİĞİYLE**

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİNDE NİTELİKLİ ÖĞRETMEN YETİŞTİRME

**Öğretmenlik Uygulaması ve Rehberlik Uygulamaları
Paydaş Değerlendirme Çalıştayı**

ÇALIŞTAY SONUÇ RAPORU VE SONUÇ BİLDİRGESİ

24 Haziran 2026

Siirt

<https://egitim.siirt.edu.tr>

İçindekiler

SUNUŞ.....	1
TAKDİM.....	3
1. ÇALIŞTAYIN AMACI VE KAPSAMI	5
2. ÇALIŞTAYIN YÖNTEMİ VE VERİ KAYNAKLARI	6
3. PAYDAŞ GRUPLARINA GÖRE DEĞERLENDİRME.....	7
3.1. Uygulama Öğretmenleri	8
3.2. Okul Yöneticileri	8
3.3. Öğretim Elemanları	9
3.4. Öğretmen Adayları	9
4. ORTAK GÜÇLÜ YÖNLER VE MESLEKİ KAZANIMLAR.....	10
4.1. Kuramsal Bilginin Uygulama Ortamına Aktarılması ve Gerçek Okul Deneyimi	11
4.2. İletişim Becerileri ve Mesleki Uygulama Yeterliklerinin Gelişimi.....	12
4.3. Farklı Eğitim Ortamlarını ve Öğrenci Profillerini Tanıma.....	12
4.4. Paydaş İş Birliği ve Karşılıklı Mesleki Öğrenme	12
4.5. Mesleki Kimlik, Özgüven ve Mesleki Farkındalığın Gelişimi.....	13
4.6. Öğretim Sürecini Planlama ve Değerlendirme Becerilerinin Gelişimi	13
4.7. Okul Kültürünü ve Mesleğin Çok Boyutlu Yapısını Tanıma.....	13
5. ORTAK SORUN ALANLARI VE GELİŞTİRMEYE AÇIK YÖNLER	14
5.1. Uygulama Süresi, Zamanlaması ve Akademik Takvim	16
5.2. Fakülte-Okul/Kurum Koordinasyonu ve İletişim.....	16
5.3. Görev, Sorumluluk ve Değerlendirme Süreçlerinde Standartlaşma.....	17
5.4. İzleme, Gözlem ve Yapılandırılmış Geri Bildirim	17
5.5. Uygulama Ortamlarının Çeşitliliği ve Deneyim Fırsatları	18
6. PROGRAMLARA ÖZGÜ TESPİT VE ÖNERİLER	18
7. ÖNCELİKLİ İYİLEŞTİRME ALANLARI	20
1. Uygulama Süresi ve Zamanlamasının Yeniden Düzenlenmesi.....	20
2. Ortak Uygulama Yönergesi ve Standart Süreçlerin Oluşturulması.....	21
3. Kurumsal Koordinasyon, İzleme ve Geri Bildirim Mekanizmalarının Güçlendirilmesi.....	21
4. Planlı ve Çeşitlendirilmiş Uygulama Ortamlarının Oluşturulması.....	21
5. Rehberlik Niteliğinin Artırılması ve Yönetilebilir İş Yükünün Sağlanması	21
8. UYGULAMA VE İZLEME EYLEM PLANI	22
9. ÇALIŞTAY SONUÇ BİLDİRGESİ.....	24

SUNUŞ

Yükseköğretimde kalite güvencesi; eğitim-öğretim süreçlerinin paydaş katılımı, kanıta dayalı değerlendirme, izleme ve sürekli iyileştirme anlayışı doğrultusunda geliştirilmesini esas alan dinamik bir süreçtir. Siirt Üniversitesi, bu anlayış doğrultusunda yürüttüğü kalite çalışmaları sonucunda Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) tarafından gerçekleştirilen Kurumsal Akreditasyon Programı kapsamında akredite edilmiş; kalite kültürünün üniversitemiz genelinde benimsenmesi ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması yönünde önemli bir başarı elde etmiştir.

Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi olarak bizler de üniversitemizin kalite vizyonu doğrultusunda; eğitim-öğretim faaliyetlerimizi ulusal ve uluslararası standartlar temelinde geliştirmeyi, paydaşlarımızın görüşlerini karar alma ve iyileştirme süreçlerine dâhil etmeyi, öğretmen yetiştirme süreçlerinin niteliğini sürekli artırmayı temel önceliklerimiz arasında görmekteyiz.

Fakültemizde yürütülen program akreditasyon süreçleri, kalite güvencesi anlayışımızın önemli göstergelerinden biridir. Bu kapsamda Sınıf Eğitimi, Sosyal Bilgiler Eğitimi ve Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans programlarımızın akreditasyon süreçlerini başarıyla tamamlamış olmaları, eğitim-öğretim süreçlerimizin planlanması, uygulanması, izlenmesi ve sürekli geliştirilmesine yönelik kurumsal kapasitemizin önemli bir göstergesidir. Elde edilen bu deneyimin Fakültemizdeki diğer programlara yaygınlaştırılması ve kalite kültürünün tüm programlarımızda güçlendirilmesi temel hedeflerimiz arasındadır.

Öğretmen yetiştirme sürecinin niteliğinin belirlenmesinde, öğretmen adaylarının gerçek eğitim ortamlarında kazandıkları uygulama deneyimleri büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda Öğretmenlik Uygulaması I-II ile Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programında yürütülen Okullarda RPD Uygulamaları I-II dersleri; öğretmen adaylarının ve psikolojik danışman adaylarının mesleki bilgi, beceri, tutum ve değerlerini uygulama ortamlarında geliştirdikleri temel öğrenme süreçleridir. Bu derslerin etkili biçimde yürütülmesi; fakülte, uygulama okulları ve ilgili paydaşlar arasında güçlü bir iş birliği ve koordinasyonu gerektirmektedir.

Bu anlayış doğrultusunda, Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi koordinasyonunda ve Siirt İl Millî Eğitim Müdürlüğü iş birliğiyle gerçekleştirilen "Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinde Nitelikli Öğretmen Yetiştirme: Öğretmenlik Uygulaması ve Rehberlik Uygulamaları Paydaş

Değerlendirme Çalıştayı", öğretmen yetiştirme süreçlerinin uygulama boyutunu paydaş görüşleri doğrultusunda değerlendirmek ve geliştirmek amacıyla düzenlenmiştir.

Çalıştay kapsamında; Türkçe Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi, İlköğretim Matematik Eğitimi, Sınıf Eğitimi, Sosyal Bilgiler Eğitimi, İngiliz Dili Eğitim ile Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık programlarında yürütülen uygulama süreçleri ele alınmıştır. Program temelli oluşturulan çalışma masalarında gerçekleştirilen odak grup görüşmeleri aracılığıyla uygulama öğretmen elemanları, uygulama öğretmenleri, okul yöneticileri ve öğretmen adaylarının deneyimleri değerlendirilmiş; mevcut uygulamaların güçlü yönleri, geliştirmeye açık alanları ve iyileştirme önerileri ortaya konmuştur.

Çalıştay sürecinde elde edilen veriler nitel içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiş; farklı paydaş görüşleri ortak temalar altında analiz edilerek bu rapor hazırlanmıştır. Bu yönüyle rapor, yalnızca mevcut uygulamaların değerlendirilmesini sağlayan bir doküman değil; Fakültemizin kalite güvence sistemi kapsamında gelecekte gerçekleştirilecek planlama, uygulama, izleme ve iyileştirme çalışmalarına katkı sağlayacak kanıta dayalı bir kaynak niteliği taşımaktadır.

Çalıştayın yaklaşımı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinin öngördüğü değer temelli, beceri odaklı, öğrenci merkezli ve bütüncül eğitim anlayışıyla güçlü bir uyum içindedir. Modelin öğretmenin rehberlik rolünü güçlendiren, okul temelli öğrenmeyi destekleyen ve öğretmen yeterliklerini sürekli geliştirmeyi esas alan yaklaşımı; öğretmen yetiştirme süreçlerinin niteliğinin artırılması bakımından önemli bir yol gösterici olmuştur.

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesinde iş birliği ve katkılarıyla sürece destek veren Siirt İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne, uygulama okullarımızın yöneticilerine ve öğretmenlerine teşekkür ederim. Ayrıca çalıştayın planlanması ve yürütülmesinde görev alan akademik ve idari personelimize, uygulama öğretim elemanlarımıza, moderatör ve raportörlerimize ve değerli görüşleriyle sürece katkı sunan öğretmen adaylarımıza teşekkürlerimi sunuyorum.

Hazırlanan bu raporun; Fakültemizin kalite geliştirme çalışmalarına, üniversite-okul iş birliğinin güçlendirilmesine, öğretmen yetiştirme süreçlerinin niteliğinin artırılmasına ve ülkemizin nitelikli öğretmen yetiştirme hedeflerine katkı sağlamasını temenni ediyorum.

Prof. Dr. Cahit PESEN
Siirt Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dekanı

TAKDİM

Eğitim sistemlerinin başarısında en belirleyici unsurlardan biri, nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesidir. Öğretmenlerin sahip olması gereken mesleki bilgi, beceri, tutum ve değerlerin geliştirilmesi ise yalnızca hizmet içi süreçlerle değil, öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitim döneminde edindikleri nitelikli uygulama deneyimleriyle de doğrudan ilişkilidir.

Öğretmen adaylarının gerçek eğitim ortamlarında deneyim kazanması, mesleki yeterliklerini geliştirmesi ve eğitim süreçlerini bütüncül biçimde gözlemleyebilmesi açısından öğretmenlik uygulaması ve rehberlik uygulamaları önemli bir yere sahiptir. Bu uygulamaların niteliğinin artırılması; yükseköğretim kurumları ile Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı eğitim kurumları arasında güçlü, sürdürülebilir ve karşılıklı öğrenmeye dayalı bir iş birliğini gerekli kılmaktadır.

Bu anlayış doğrultusunda, Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi koordinasyonunda ve Siirt İl Millî Eğitim Müdürlüğü iş birliğiyle gerçekleştirilen "Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinde Nitelikli Öğretmen Yetiştirme: Öğretmenlik Uygulaması ve Rehberlik Uygulamaları Paydaş Değerlendirme Çalıştayı", öğretmen yetiştirme sürecinin uygulama boyutunu tüm paydaşların görüşleri doğrultusunda değerlendirmek ve geliştirmek amacıyla önemli bir platform oluşturmuştur.

Sayfa 3/25

Çalıştay sürecinde; öğretmenlik uygulaması ve rehberlik uygulamalarının mevcut işleyişi, uygulama öğretim elemanları, uygulama öğretmenleri, okul yöneticileri ve öğretmen adaylarının deneyimleri temelinde ele alınmıştır. Farklı öğretmen yetiştirme programları kapsamında oluşturulan çalışma masalarında gerçekleştirilen değerlendirmeler aracılığıyla uygulama süreçlerinin güçlü yönleri, geliştirilmesi gereken alanları ve geleceğe yönelik öneriler ortaya konmuştur. Bu yönüyle çalışma, üniversite ile okul paydaşlarının ortak akıl ve iş birliği içinde hareket ederek eğitim süreçlerinin niteliğini geliştirmesine katkı sağlayan değerli bir girişim olmuştur.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli; öğrenciyi merkeze alan, bilgi, beceri, değer ve yetkinlikleri bütüncül biçimde ele alan, öğretmenin rehberlik rolünü güçlendiren ve eğitimde kaliteyi artırmayı hedefleyen kapsamlı bir yaklaşım ortaya koymaktadır. Bu yaklaşımın başarıyla uygulanabilmesi, öğretmenlerin mesleğe güçlü bir hazırlık süreciyle yetiştirmelerini ve okul ortamlarında nitelikli uygulama deneyimleri kazanmalarını gerektirmektedir. Bu nedenle gerçekleştirilen çalıştayı, geleceğin öğretmenlerinin yetiştirilmesine yönelik önemli bir katkı sunduğuna inanıyorum.

Siirt İl Millî Eğitim Müdürlüğü olarak, öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarımızla iş birliği içerisinde çalışmayı; öğretmen adaylarının mesleki gelişimlerini desteklemeyi, uygulama süreçlerinin niteliğini artırmayı ve eğitimde kaliteyi geliştirmeye yönelik ortak çalışmaları sürdürmeyi önemli bir görev olarak görmekteyiz.

Bu anlamlı çalışmanın gerçekleştirilmesinde öncü rol üstlenen, çalıştayın planlanması, koordinasyonu ve akademik süreçlerinin yürütülmesinde değerli katkılar sağlayan Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlığı'na teşekkürlerimi sunuyorum. Üniversitemiz ile İl Millî Eğitim Müdürlüğümüz arasında sürdürülen güçlü iş birliğinin somut bir göstergesi olan bu çalışmanın hazırlanmasında emeği geçen Eğitim Fakültemizin değerli akademik ve idari personeline, uygulama öğretim elemanlarına, uygulama öğretmenlerine, okul yöneticilerimize ve görüşleriyle sürece katkı sağlayan öğretmen adaylarımıza teşekkür ediyorum.

Hazırlanan bu raporun; öğretmen yetiştirme süreçlerinin geliştirilmesine, üniversite-okul iş birliğinin güçlendirilmesine ve eğitimde kalite anlayışının daha ileri seviyelere taşınmasına katkı sağlamasını temenni ediyorum.

İlhan SAZ
Siirt İl Millî Eğitim Müdürü

1. ÇALIŞTAYIN AMACI VE KAPSAMI

Çalıştayın temel amacı; Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesinde yürütülen Öğretmenlik Uygulaması I-II ile Okullarda Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık (RPD) Uygulamaları I-II derslerinin mevcut işleyişini, uygulama öğretmenleri, okul yöneticileri, uygulama öğretim elemanları ve öğretmen adaylarından oluşan paydaşların deneyim ve görüşleri doğrultusunda bütüncül bir yaklaşımla değerlendirmek; öğretmen yetiştirme sürecinin güçlü yönlerini ortaya koymak, geliştirmeye açık alanları belirlemek ve izlenebilir iyileştirme önerileri geliştirmektir.

Çalıştay, Eğitim Fakültesinde yürütülen öğretmen yetiştirme sürecinin uygulama boyutunu kapsamakta olup Türkçe Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi, İlköğretim Matematik Eğitimi, Sınıf Eğitimi, Sosyal Bilgiler Eğitimi, İngiliz Dili Eğitimi ve Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans programlarını kapsamaktadır. Bu programlarda Öğretmenlik Uygulaması I ile Öğretmenlik Uygulaması II dersleri dördüncü sınıfın yedinci ve sekizinci yarıyıllarında; Okullarda RPD Uygulamaları I ile Okullarda RPD Uygulamaları II dersleri ise Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Lisans Programının yedinci ve sekizinci yarıyıllarında yürütülmektedir. Söz konusu uygulama dersleri, öğretmen adaylarının ve psikolojik danışman adaylarının mesleki bilgi, beceri, tutum ve değerlerini gerçek okul ortamında geliştirmelerine imkân sağlayan öğretmen yetiştirme sürecinin en önemli uygulama bileşenleri arasında yer almaktadır.

Sayfa 5/25

Çalıştay kapsamında uygulama süreçlerinin planlanması, fakülte-okul iş birliği, uygulama öğretmenlerinin rehberliği, öğretim elemanlarının danışmanlık süreçleri, okul yönetimlerinin katkıları, öğretmen adaylarının mesleki gelişimleri ve uygulama sürecinde karşılaşılan güçlü yönler ile geliştirmeye açık alanlar paydaş görüşleri doğrultusunda değerlendirilmiştir. Böylece öğretmen yetiştirme sürecinin uygulama boyutuna ilişkin mevcut durumun çok yönlü olarak ortaya konulması amaçlanmıştır.

Bu çalışma, Fakültenin kalite güvence sistemi kapsamında paydaş katılımı, kanıta dayalı karar alma, izleme, değerlendirme ve sürekli iyileştirme ilkeleri doğrultusunda yürütülmüştür. Çalıştay sonucunda elde edilen bulguların, uygulama süreçlerinin geliştirilmesine yönelik eylem planlarının hazırlanmasına, iyi uygulamaların yaygınlaştırılmasına ve sonraki uygulama dönemlerinde gerçekleştirilecek izleme çalışmalarına veri oluşturması hedeflenmektedir.

Çalıştayın amacı ve kapsamı, Fakültenin öğrenci merkezli eğitim anlayışını esas alan, nitelikli öğretmen yetiştirmeyi hedefleyen misyonu ile sürekli gelişimi önceleyen kalite politikasıyla doğrudan örtüşmektedir. Aynı zamanda çalışma, Türkiye Yüzyılı Maarif

Modelinin öngördüğü; değer temelli, beceri odaklı, bütüncül gelişimi destekleyen, okul temelli öğrenmeyi güçlendiren ve teori ile uygulama bütünlüğünü esas alan öğretmen yetiştirme yaklaşımını desteklemektedir. Bu yönüyle çalıştay, öğretmen adaylarının mesleki yeterliklerini gerçek öğrenme ortamlarında geliştirmeyi, fakülte ile uygulama okulları arasındaki iş birliğini güçlendirmeyi ve paydaşların karar alma süreçlerine etkin katılımını sağlayarak öğretmen yetiştirme kalitesinin sürekli geliştirilmesine katkı sunmayı amaçlamaktadır.

2. ÇALIŞTAYIN YÖNTEMİ VE VERİ KAYNAKLARI

Bu çalışma, nitel araştırma yaklaşımı esas alınarak yapılandırılmış bir paydaş değerlendirme çalıştayını olarak tasarlanmıştır. Çalıştay sürecinde odak grup görüşmesi tekniği kullanılmış; katılımcılar, Eğitim Fakültesinde öğretmen yetiştiren lisans programlarını temsil edecek şekilde oluşturulan tematik çalışma masalarında değerlendirmelerde bulunmuştur. Çalışma masaları Türkçe Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi, İlköğretim Matematik Eğitimi, Sınıf Eğitimi, Sosyal Bilgiler Eğitimi, İngiliz Dili Eğitimi ile Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık programlarının adlarıyla yapılandırılmıştır.

Her çalışma masasında öğretmen yetiştirme alanında uzman bir akademisyen moderatör olarak görev almış; moderatörler katılımcıların görüş, öneri ve değerlendirmelerini sistematik biçimde raporlar yardımıyla kayıt altına almıştır. Çalıştay sonunda her masa için moderatör ve raportör tarafından ortak değerlendirme formu esas alınarak masa müzakere raporu hazırlanmış, çalıştay kapanış oturumunda sunulmuş ve Çalıştay Koordinatörlüğüne teslim edilmiştir. Raporun temel veri kaynaklarını çalıştay programı ile her çalışma masasına ait moderatör ve raportör raporları oluşturmuştur.

Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Analiz sürecinde her raporda yer alan görüş, öneri ve tespitler analiz birimi olarak kabul edilmiş; anlam bakımından benzer ifadeler ortak temalar altında birleştirilmiş, farklı bakış açılarını yansıtan değerlendirmeler ise korunarak analiz sürecine dâhil edilmiştir. Böylece farklı programların ortaklaştığı ve ayrıştığı yönlerin birlikte ortaya konulması amaçlanmıştır.

Temaların yaygınlığı, aynı görüşün kaç farklı çalışma masasında dile getirildiği esas alınarak belirlenmiştir. Aynı temanın bir masa içerisinde birden fazla kez ifade edilmesi tek görüş olarak değerlendirilmiş; frekanslar görüş sayısını değil, ilgili temanın kaç farklı program tarafından dile getirildiğini göstermektedir. Analiz sonuçları değerlendirilirken dört veya daha fazla çalışma masasında dile getirilen temalar “ortak görüş”, iki veya üç çalışma masasında dile getirilen temalar “tekrarlanan görüş”, yalnızca bir çalışma masasında yer almakla birlikte

öğretmen yetiştirme süreci açısından önem taşıyan temalar ise “programa özgü görüş” olarak sınıflandırılmıştır. Temalar, raporun başlık ve kapsamına göre ilgili bölümlerde ele alınmış; ortak güçlü yönler üçüncü bölümde, ortak ve tekrarlanan sorun alanları dördüncü bölümde, programa özgü tespit ve öneriler ise altıncı bölümde sunulmuştur.

Bulguların sunumunda ortak değerlendirmelerin sistematik biçimde gösterilebilmesi amacıyla iki temel analiz tablosundan yararlanılmıştır. Güçlü yönler ve mesleki kazanımlar “Uygulama sürecinde belirlenen güçlü yönler ve mesleki kazanımların programlara göre dağılımı” başlıklı Tablo 1’de; geliştirmeye açık yönler ise “Öğretmenlik uygulaması ve rehberlik uygulamalarına ilişkin ortak sorun alanları, yaygınlık düzeyleri ve görüşlerin yer aldığı masalar” başlıklı Tablo 2’de raporlanmıştır. Bu yaklaşım, ortak eğilimlerin görünürlüğünü artırırken farklı programlara özgü değerlendirmelerin de izlenebilmesini sağlamıştır.

Aynı konuda farklı çalışma masalarında birbirinden farklı değerlendirmelerin bulunması durumunda herhangi bir görüş elenmemiş veya dönüştürülmemiş; farklılıklar korunarak bütüncül biçimde yorumlanmıştır. Bu doğrultuda, bazı programlarda güçlü olarak değerlendirilen uygulamaların diğer programlarda geliştirilmesi gereken yönler olarak ifade edilmesi durumunda, sonuç değerlendirmeleri tüm görüşleri kapsayacak ortak bir bakış açısıyla oluşturulmuştur.

Sayfa 7/25

Bu raporda yer alan bulgular, çalışmaya katılan paydaşların görüş ve değerlendirmelerine dayanmaktadır. Dolayısıyla elde edilen sonuçlar, öğretmen yetiştirme uygulamalarına ilişkin nitel bir durum değerlendirmesi niteliğinde olup istatistiksel veya nicel anlamda genelleme amacı taşımamaktadır. Bununla birlikte bulguların, kalite güvence sistemi kapsamında yürütülecek planlama, uygulama, izleme ve sürekli iyileştirme çalışmalarına önemli ölçüde kanıt temelli katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

3. PAYDAŞ GRUPLARINA GÖRE DEĞERLENDİRME

Öğretmenlik uygulaması ve rehberlik uygulamalarının niteliği, sürece dâhil olan tüm paydaşların rollerinin, deneyimlerinin ve değerlendirmelerinin birlikte ele alınmasını gerektirmektedir. Bu kapsamda çalıştayda elde edilen görüşler; uygulama sürecinin yürütülmesinde doğrudan rol alan uygulama öğretmenleri, okul yöneticileri, öğretim elemanları ve öğretmen adaylarının bakış açıları doğrultusunda ayrıca değerlendirilmiştir. Paydaş temelli bu değerlendirme, uygulamaların güçlü yönlerinin, karşılaşılan güçlüklerin ve geliştirmeye açık alanların farklı roller açısından daha ayrıntılı biçimde ortaya konulmasını amaçlamaktadır.

3.1. Uygulama Öğretmenleri

Uygulama öğretmenlerinin değerlendirmelerinde, uygulama süresinin sınırlı olması nedeniyle öğretmen adaylarına yeterli ders anlatma, gözlem yapma ve mesleki süreçleri deneyimleme fırsatı sunulamadığı ifade edilmiştir. Özellikle yıllık plan hazırlama, sınav süreçleri, sınıf defteri kullanımı, ölçme-değerlendirme uygulamaları ve öğretmenlik mesleğinin sınıf dışındaki sorumluluklarına ilişkin deneyimlerin aktarılması için mevcut sürenin yetersiz kaldığı belirtilmiştir.

Bununla birlikte uygulama öğretmenleri, öğretmen adaylarının güncel öğretim yöntemleri, teknolojik araçların kullanımı ve materyal geliştirme konularındaki bilgi ve becerilerinin okullara katkı sağlayabildiğini; planlı ve düzenli iletişim kurulduğunda öğretmen adaylarının uygulamaya hazırlık düzeylerinin ve performanslarının olumlu yönde geliştiğini ifade etmiştir.

Uygulama öğretmenlerinin seçimi, uygulama sürecine yönelik rehberlik yeterlikleri, iş yükleri ve sorumlu oldukları öğretmen adayı sayısının uygulamanın niteliğini doğrudan etkileyen temel unsurlar olduğu değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda uygulama öğretmenlerinin desteklenmesi ve uygulama sürecindeki rollerinin güçlendirilmesinin, öğretmen yetiştirme sürecinin niteliğini artıracığı vurgulanmıştır.

Sayfa 8/25

3.2. Okul Yöneticileri

Okul yöneticilerinin değerlendirmelerinde, uygulama sürecinin yalnızca öğretmen adaylarının sınıf içi öğretim deneyimi kazanmasıyla sınırlı görülmemesi gerektiği vurgulanmıştır. Öğretmen adaylarının okul kültürünü tanımaları; nöbet görevleri, kurul ve komisyon çalışmaları, resmî yazışma süreçleri, e-Okul/MEBBİS uygulamaları, veli ilişkileri ve okulun idari işleyişi gibi mesleğin sınıf dışındaki boyutlarına ilişkin deneyim kazanmalarının önemli olduğu ifade edilmiştir.

Okul yöneticileri, uygulama sürecinin daha etkili ve düzenli yürütülebilmesi için okul düzeyindeki koordinasyon görevlerinin belirginleştirilmesi, uygulama okullarının seçimi ve öğretmen adayı dağılımlarında açık ölçütlerin kullanılması, uygulama dönemi başlangıcında tüm paydaşlara yönelik bilgilendirme yapılması ve dönem sonunda ortak değerlendirme toplantılarının gerçekleştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu değerlendirmeler, okul yönetimlerinin uygulama sürecinde yalnızca fiziksel ortam sağlayan bir unsur değil, aynı zamanda üniversite-okul iş birliğinin sürdürülebilirliğini destekleyen önemli bir paydaş olduğunu göstermektedir.

3.3. Öğretim Elemanları

Öğretim elemanlarının değerlendirmelerinde, öğretmenlik uygulaması ve rehberlik uygulamalarında kuramsal bilgiler ile uygulama deneyimleri arasındaki ilişkinin güçlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Uygulama sürecinin daha erken sınıf düzeylerinde başlatılması, öğretmen adaylarının mesleki deneyimlerini daha uzun bir zamana yayarak geliştirebilmeleri açısından önemli bir gereklilik olarak ifade edilmiştir.

Öğretim elemanları; akademik danışman başına düşen öğretmen adayı sayısının azaltılması, uygulama okullarına yönelik düzenli ziyaretlerin artırılması, uygulama süreçlerinde ortak yönerge ve değerlendirme ölçütlerinin kullanılması, uygulama öğretmenlerine yönelik rehberlik eğitimlerinin yaygınlaştırılması ve dijital yeterliklerin geliştirilmesi gerekliliğine dikkat çekmiştir.

Bunun yanında öğretim elemanlarının ders yükleri ile uygulama sürecine ayırabilecekleri zamanın, öğretmen adaylarını daha nitelikli biçimde izlemelerine, bireysel rehberlik sağlamalarına ve süreç değerlendirmesi yapmalarına olanak verecek şekilde düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu değerlendirmeler, uygulama sürecinin niteliğinin artırılmasında öğretim elemanlarının izleme, rehberlik ve değerlendirme rollerinin güçlendirilmesinin önemini ortaya koymaktadır.

Sayfa 9/25

3.4. Öğretmen Adayları

Öğretmen adaylarının değerlendirmelerinde, uygulama sürecinin fakültede edinilen kuramsal bilgilerin gerçek eğitim ortamlarında deneyimlenmesine, farklı yaş ve gelişim düzeylerindeki öğrencilerin tanınmasına ve mesleki becerilerin geliştirilmesine önemli katkılar sağladığı ifade edilmiştir. Adaylar; sınıf yönetimi, bireyselleştirilmiş öğretim uygulamaları, özel gereksinimli öğrencilerle çalışma, öğrenciyle etkili iletişim kurma ve mesleki özgüven geliştirme açısından uygulama deneyimlerinin önemli bir kazanım alanı oluşturduğunu belirtmiştir.

Bununla birlikte öğretmen adayları, uygulama süresinin sınırlı olmasının, sınav hazırlıkları ve ders programı çakışmalarının uygulama sürecinden yeterince yararlanmayı güçleştirdiğini ifade etmiştir. Ayrıca uygulama okullarında boş derslerde amaç dışı görevlendirme yapılması, öğretmenler odası ve ortak kullanım alanlarına erişimde yaşanan güçlükler, ulaşım sorunları, kalabalık sınıf ortamları ve bazı uygulama öğretmenlerinin destekleyici olmayan tutumlarının uygulama deneyiminin niteliğini olumsuz etkileyebildiği belirtilmiştir.

Öğretmen adaylarının görüşleri, uygulama sürecinin mesleki gelişim açısından güçlü bir öğrenme fırsatı sunduğunu; ancak bu fırsatın daha etkili değerlendirilebilmesi için uygulama koşullarının iyileştirilmesi, adayların aktif katılımını destekleyen okul ortamlarının oluşturulması ve tüm paydaşlar arasında daha güçlü bir iş birliği sağlanması gerektiğini göstermektedir.

4. ORTAK GÜÇLÜ YÖNLER VE MESLEKİ KAZANIMLAR

Çalıştay kapsamında gerçekleştirilen masa çalışmalarından elde edilen görüşler, öğretmenlik uygulaması ve rehberlik uygulamalarının öğretmen adaylarının mesleki gelişim süreçlerinde önemli bir öğrenme ve deneyim alanı oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Paydaş değerlendirmelerine göre uygulama süreçleri; öğretmen adaylarının kuramsal bilgilerini gerçek okul ve kurum ortamlarında uygulamalarına, mesleki becerilerini geliştirmelerine ve mesleğin farklı boyutlarını deneyimlemelerine katkı sağlamaktadır.

Ortak güçlü yönler arasında; öğretim sürecini planlama ve yürütme, öğrencilerle etkili iletişim kurma, sınıf/kurum ortamını tanıma, okul kültürünü deneyimleme, farklı öğrenci profilleriyle çalışma, mesleki kimlik ve özgüven geliştirme, uygulama paydaşlarıyla iş birliği yapma ve mesleki farkındalık kazanma gibi boyutlar öne çıkmaktadır. Bu kazanımların, öğretmen adaylarının mesleğe hazırlık süreçlerini destekleyen önemli unsurlar olduğu değerlendirilmiştir.

Sayfa 10/25

Tablo 1’de, farklı çalışma masalarında ortak biçimde ifade edilen güçlü yönler ve mesleki kazanımlar, görüşlerin yaygınlığı dikkate alınarak sunulmuştur.

Tablo 1. Uygulama sürecinde belirlenen güçlü yönler ve mesleki kazanımların programlara göre dağılımı

Güçlü Yön / Kazanım	Masa Sayısı	Görüşün Yer Aldığı Masalar	Değerlendirme
Kuramsal bilgilerin gerçek uygulama ortamlarına aktarılması ve gerçek sınıf/kurum deneyimi kazanılması	7	Fen Bilgisi; RPD; İngilizce; Sosyal Bilgiler; Türkçe; İlköğretim Matematik; Sınıf	Ortak görüş; bu madde en yaygın ve temel güçlü yön olarak değerlendirilmiştir.
Öğrencilerle etkili iletişim kurma, sınıf/öğretim sürecini yönetme veya psikolojik danışma becerilerinin geliştirilmesi	7	Fen Bilgisi; RPD; İngilizce; Sosyal Bilgiler; Türkçe; İlköğretim Matematik; Sınıf	Ortak görüş

Farklı okul ortamlarının, sınıf düzeylerinin, öğrenci profillerinin veya kurum özelliklerinin tanınması	7	Fen Bilgisi; RPD; İngilizce; Sosyal Bilgiler; Türkçe; İlköğretim Matematik; Sınıf	Ortak görüş
Uygulama öğretmeni, uygulama öğretim elemanı ve okul paydaşlarıyla iş birliğinin mesleki gelişime katkı sağlaması	7	Fen Bilgisi; RPD; İngilizce; Sosyal Bilgiler; Türkçe; İlköğretim Matematik; Sınıf	Ortak görüş; uygulama niteliği masalara göre değişmektedir
Mesleki kimlik, özgüven, motivasyon ve mesleki farkındalığın geliştirilmesi	6	Fen Bilgisi; RPD; İngilizce; Sosyal Bilgiler; İlköğretim Matematik; Sınıf	Ortak görüş
Planlama, materyal geliştirme, teknoloji kullanımı, öğretim yöntemleri ve ölçme-değerlendirme becerilerinin geliştirilmesi	6	Fen Bilgisi; RPD; İngilizce; Sosyal Bilgiler; Türkçe; İlköğretim Matematik	Ortak görüş
Okul kültürü, idari işleyiş, veli ilişkileri ve mesleğin sınıf dışı boyutlarının tanınması	6	Fen Bilgisi; RPD; İngilizce; Sosyal Bilgiler; Türkçe; Sınıf	Ortak görüş

Tablo 1’de sunulan ortak güçlü yönler ve mesleki kazanımlar, farklı program masalarında gerçekleştirilen paydaş değerlendirmelerinde benzer biçimde vurgulanan görüşlerden elde edilmiştir. Bu bulgular, öğretmenlik uygulaması ve rehberlik uygulamalarının yalnızca ders kapsamında gerçekleştirilen bir uygulama süreci olmadığını; öğretmen adaylarının mesleki bilgi, beceri, tutum ve değerlerini geliştirdikleri bütüncül bir mesleki öğrenme deneyimi oluşturduğunu göstermektedir. Aşağıdaki değerlendirmelerde, ortak güçlü yönlerin uygulama sürecindeki karşılıkları ve paydaş görüşleri doğrultusunda öne çıkan boyutları ele alınmıştır

Sayfa 11/25

4.1. Kuramsal Bilginin Uygulama Ortamına Aktarılması ve Gerçek Okul Deneyimi

Bütün çalışma masalarında, öğretmenlik uygulaması ve rehberlik uygulamalarının fakültede edinilen kuramsal bilgilerin gerçek okul ve kurum ortamlarında uygulanmasına önemli katkı sağladığı belirtilmiştir. Paydaşlar, uygulama sürecinin öğretmen adaylarına mesleğin gerçek koşullarını deneyimleme, kuramsal bilgi ile uygulama arasındaki ilişkiyi kurma ve uygulamalarını yansıtıcı biçimde değerlendirme fırsatı sunduğunu ifade etmiştir.

Programlara özgü değerlendirmelerde Fen Bilgisi Eğitiminde gerçek sınıf deneyimi ve yansıtıcı düşünme, İlköğretim Matematik Eğitiminde öğretim yöntemlerinin öğrenme çıktıları üzerindeki etkisinin gözlemlenmesi, Sınıf Eğitiminde okul atmosferinin tanınması, Sosyal Bilgiler ve Türkçe Eğitiminde kuramsal bilginin öğretim sürecine aktarılması, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programında ise psikolojik danışma ve rehberlik uygulamalarının gerçek kurum ortamında deneyimlenmesi öne çıkmıştır.

4.2. İletişim Becerileri ve Mesleki Uygulama Yeterliklerinin Gelişimi

Masa raporlarında, uygulama sürecinin öğretmen adaylarının öğrencilerle etkili iletişim kurma, öğretim sürecini planlama ve yürütme, sınıf yönetimi, rehberlik ve psikolojik danışma becerilerini geliştirdiği ortak olarak vurgulanmıştır. Katılımcılar; gerçek uygulama ortamlarında edinilen deneyimlerin sınıf hâkimiyeti, zaman yönetimi, öğrenciyi motive etme, farklı gelişim düzeylerine uygun öğretim gerçekleştirme, göz teması kurma, bireyselleştirilmiş öğretim uygulamalarını planlama, özel gereksinimli öğrencilerle çalışma ve veli iletişimi gibi mesleki yeterliklerin gelişimine önemli katkılar sağladığını ifade etmiştir.

Program bazındaki değerlendirmelerde, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programında öğrenciye yaklaşım, görüşme ve psikolojik destek süreçlerine ilişkin beceriler öne çıkarken; diğer öğretmen yetiştirme programlarında sınıf yönetimi, öğretim sürecinin etkili yürütülmesi ve öğrencilerle iletişim becerilerinin gelişimi daha belirgin olarak vurgulanmıştır. Bu bulgular, uygulama sürecinin öğretmen adaylarının farklı eğitim ortamlarında karşılaşılabilecekleri durumlara uygun karar verebilme, mesleki uygulamalarını değerlendirebilme ve uygulama deneyimlerini geliştirebilme yeterliklerini desteklediğini göstermektedir.

Sayfa 12/25

4.3. Farklı Eğitim Ortamlarını ve Öğrenci Profillerini Tanıma

Paydaş görüşlerine göre uygulama süreci, öğretmen adaylarının farklı okul türlerini, sınıf düzeylerini, öğrenci profillerini ve kurum yapılarını tanımalarına imkân sağlamaktadır. Bu çeşitliliğin öğretmen adaylarının eğitim ortamlarını bütüncül olarak değerlendirmelerine, farklı öğrenme ihtiyaçlarını fark etmelerine ve mesleki uyum becerilerini geliştirmelerine katkı sağladığı belirtilmiştir.

4.4. Paydaş İş Birliği ve Karşılıklı Mesleki Öğrenme

Çalıştay bulguları, uygulama sürecinin yalnızca öğretmen adaylarının mesleki gelişimini destekleyen bir uygulama olmadığını; uygulama öğretmeni, uygulama öğretim elemanı ve okul yöneticileri arasında iş birliği, deneyim paylaşımı ve karşılıklı mesleki öğrenmeyi de desteklediğini ortaya koymaktadır. Paydaşlar, düzenli iletişim, rehberlik ve geri bildirim süreçlerinin uygulamaların niteliğini artırdığını ve öğretmen adaylarının mesleki gelişimine önemli katkılar sağladığını ifade etmiştir.

Program bazındaki değerlendirmeler bu bulguyu desteklemektedir. Fen Bilgisi Eğitimi masasında uygulama öğretmenlerinin öğretmen adaylarının güncel öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanabildiği belirtilirken, İlköğretim Matematik Eğitimi masasında

uygulama öğretmeninin öğretmen adayına rol model ve rehber olduğu vurgulanmıştır. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık masasında uygulama öğretim elemanı ile uygulama öğretmeni arasındaki etkili iş birliğinin uygulama sürecini güçlendirdiği ifade edilirken, Sosyal Bilgiler Eğitimi masasında okul yönetiminin destekleyici yaklaşımı ve öğretmenlerin iletişime açık tutumunun fakülte-okul koordinasyonunu kolaylaştırdığı belirtilmiştir.

Bu değerlendirmeler, öğretmenlik uygulaması ve rehberlik uygulamalarının üniversite ile uygulama okulları arasında sürdürülen iş birliğini güçlendiren, tüm paydaşların mesleki gelişimine katkı sunan ve ortak öğrenmeyi destekleyen bir uygulama süreci niteliği taşıdığını göstermektedir.

4.5. Mesleki Kimlik, Özgüven ve Mesleki Farkındalığın Gelişimi

Masa raporlarında, uygulama sürecinin öğretmen adaylarının mesleki kimlik geliştirmelerine, öğretmenlik rolünü benimsemelerine ve mesleğe yönelik özgüven kazanmalarına önemli katkılar sunduğu belirtilmiştir. Paydaşlar, uygulama deneyimlerinin adayların mesleğe başlama sürecine ilişkin kaygılarını azalttığını, mesleki yeterliklerine olan inançlarını güçlendirdiğini ve mesleki motivasyonlarını artırdığını ifade etmiştir.

Öğrencilerle düzenli etkileşim kurulması, öğretim ve rehberlik süreçlerinde sorumluluk üstlenilmesi, uygulama öğretmenleri ve uygulama öğretim elemanlarından alınan geri bildirimler; adayların mesleki farkındalıklarını geliştiren ve öğretmenlik rolünü daha bilinçli biçimde benimsemelerini destekleyen temel unsurlar olarak değerlendirilmiştir. Bu bulgular, uygulama sürecinin öğretmen adaylarının yalnızca mesleki bilgi ve becerilerini değil, aynı zamanda mesleğe ilişkin aidiyet, öz güven ve profesyonel kimlik gelişimlerini de desteklediğini göstermektedir.

Sayfa 13/25

4.6. Öğretim Sürecini Planlama ve Değerlendirme Becerilerinin Gelişimi

Paydaşlar, uygulama derslerinin öğretmen adaylarının ders planlama, materyal geliştirme, teknoloji kullanımı, uygun öğretim yöntemlerini seçme ve ölçme-değerlendirme uygulamalarını gerçekleştirme becerilerini geliştirdiğini ifade etmiştir. Bu süreç sayesinde adayların öğretim faaliyetlerini planlama, uygulama ve değerlendirme konusunda daha sistemli hareket edebildikleri belirtilmiştir.

4.7. Okul Kültürünü ve Mesleğin Çok Boyutlu Yapısını Tanıma

Çalıştayda dile getirilen görüşler, uygulama sürecinin yalnızca sınıf içi öğretim etkinliklerinden ibaret olmadığını; okul kültürünün, idari işleyişin, veli ilişkilerinin ve öğretmenlik mesleğinin sınıf dışındaki sorumluluklarının da uygulama sürecinin önemli bir

parçasını oluşturduğunu göstermektedir. Öğretmen adaylarının okulun kurumsal yapısını ve eğitim paydaşları arasındaki iş birliğini doğrudan gözlemlerinin mesleğe uyum süreçlerini desteklediği değerlendirilmiştir.

5. ORTAK SORUN ALANLARI VE GELİŞTİRMEYE AÇIK YÖNLER

Çalıştay kapsamında gerçekleştirilen masa çalışmalarından elde edilen bulgular, öğretmenlik uygulaması ve rehberlik uygulamalarına ilişkin sorun alanlarının büyük ölçüde programlara özgü uygulamalardan değil, uygulama sürecinin planlanması, yürütülmesi, koordinasyonu, izlenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin ortak yapısal konulardan kaynaklandığını göstermektedir. Katılımcılar, uygulama süreçlerinin niteliğini etkileyen sorunların farklı programlarda benzer biçimde yaşandığını ve bu nedenle çözüm önerilerinin de kurumsal düzeyde ele alınması gerektiğini vurgulamıştır.

Masa raporlarında en yaygın olarak dile getirilen sorun alanları; uygulama süresi ve zamanlamasının yetersizliği, fakülte-okul/kurum iş birliği ve iletişimin kurumsal bir yapıya kavuşturulamaması, görev ve sorumluluklar ile değerlendirme süreçlerinde standartlaşma eksikliği ve düzenli izleme ile yapılandırılmış geri bildirim mekanizmalarının yetersizliği olmuştur. Bunun yanında farklı okul ve öğrenci profillerinde uygulama yapma olanaklarının sınırlı olması, uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmenlerinin iş yükü ile okul dağılımlarındaki dengesizlikler, fiziki altyapı ve eğitim ortamlarına ilişkin yetersizlikler ile öğretmen adaylarının hazırbulunuşluk düzeylerine ilişkin görüşler de öne çıkan ortak gelişim alanları arasında yer almıştır.

Katılımcılar ayrıca okul kültürü, idari süreçler, veli ilişkileri ve mesleğin sınıf dışındaki sorumluluklarının uygulama sürecinde daha sistematik biçimde ele alınması gerektiğini belirtmiştir. Merkezi sınav takvimleri ile uygulama takvimi arasındaki uyumsuzluk, ulaşım ve erişim güçlükleri ile paydaşlara yönelik teşvik mekanizmalarına ilişkin beklentiler de bazı programlarda dile getirilen önemli sorun alanları olarak değerlendirilmiştir. Bunun yanında, sınırlı sayıda masa tarafından dile getirilmekle birlikte, olumsuz uygulama öğretmeni tutumları ve psikolojik yıldırma (mobbing) riski gibi öğretmen adaylarının mesleki gelişimini olumsuz etkileyebilecek hususların da dikkate alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Aşağıdaki Tablo 2’de, çalışma masalarında belirlenen ortak sorun alanları, görüşlerin yaygınlığı esas alınarak sunulmuştur. Bulgular, katılımcıların değerlendirmelerini yansıtmakta olup nicel bir genelleme amacı taşımamakta; uygulama süreçlerinin iyileştirilmesine yönelik öncelikli gelişim alanlarını ortaya koymaktadır.

Tablo 2. Öğretmenlik uygulaması ve rehberlik uygulamalarına ilişkin ortak sorun alanları, yaygınlık düzeyleri ve görüşlerin yer aldığı masalar

Sorun Alanı	Masa Sayısı	Görüşün Yer Aldığı Masalar	Değerlendirme
Uygulama süresinin yetersizliği, haftalık uygulama gün ve saatlerinin azlığı ile uygulama sürecinin geç başlaması	7	Fen Bilgisi; RPD; İngilizce; Sosyal Bilgiler; Türkçe; İlköğretim Matematik; Sınıf	Ortak görüş; bu husus en yüksek öncelikli sorun
Fakülte-okul/kurum koordinasyonunun kurumsallaştırılmamış olması ve düzenli iletişim eksikliği	7	Fen Bilgisi; RPD; İngilizce; Sosyal Bilgiler; Türkçe; İlköğretim Matematik; Sınıf	Tekrarlanan görüş; bazı masaların değerlendirmelerin de iletişimin güçlü olduğu, ancak ortak görüş; standart bir yapıya ihtiyaç duyulduğu yönünde
Görev, sorumluluk, iş tanımı, süreç ve değerlendirme ölçütlerinde standartlaşma eksikliği	7	Fen Bilgisi; RPD; İngilizce; Sosyal Bilgiler; Türkçe; İlköğretim Matematik; Sınıf	Ortak görüş
Düzenli izleme, okul ziyareti, gözlem ve yapılandırılmış geri bildirim süreçlerinin eksikliği	7	Fen Bilgisi; RPD; İngilizce; Sosyal Bilgiler; Türkçe; İlköğretim Matematik; Sınıf	Ortak görüş
Farklı okul, kurum, sınıf düzeyi ve öğrenci profillerinde planlı uygulama deneyimi fırsatlarının yetersizliği	7	Fen Bilgisi; RPD; İngilizce; Sosyal Bilgiler; Türkçe; İlköğretim Matematik; Sınıf	Ortak görüş
Öğretmen aday sayısı ile uygulama öğretim elemanı, uygulama öğretmeni iş yükü ve okul dağılımlarındaki dengesizlik	6	Fen Bilgisi; İngilizce; Sosyal Bilgiler; Türkçe; İlköğretim Matematik; Sınıf	Ortak görüş
Fiziki koşulların yetersizliği ile laboratuvar, materyal ve ortak kullanım alanlarına erişim sorunları	6	Fen Bilgisi; RPD; İngilizce; Türkçe; İlköğretim Matematik; Sınıf	Ortak görüş
Öğretmen adaylarının hazırbulunuşluk, motivasyon, zaman yönetimi ve sınıf yönetimine ilişkin güçlükleri	6	Fen Bilgisi; İngilizce; Sosyal Bilgiler; Türkçe; İlköğretim Matematik; Sınıf	Ortak görüş
Okul kültürü, idari süreçler, veli ilişkileri ve mesleğin sınıf dışındaki boyutlarının uygulama sürecinde yeterince yer almaması	6	Fen Bilgisi; RPD; İngilizce; Sosyal Bilgiler; Türkçe; Sınıf	Ortak görüş
Merkezi sınavlar (KPSS/AGS/ALES) ile fakülte ve uygulama okulu takvimleri arasındaki uyumsuzluk	4	İngilizce; Sosyal Bilgiler; İlköğretim Matematik; Sınıf	Ortak görüş

Ulaşım, okul uzaklığı ve uygulama okullarına zamanında erişime ilişkin sorunlar	3	İngilizce; Türkçe; İlköğretim Matematik	Tekrarlanan görüş
Öğretmen adayları ve diğer paydaşlara yönelik ücret/teşvik ve destek mekanizmalarının yetersizliği	2	Sosyal Bilgiler; Türkçe	Tekrarlanan görüş
Olumsuz uygulama öğretmeni tutumları ve psikolojik yıldırma (mobbing) riski	2	İngilizce; Sınıf	Tekrarlanan görüş; bu husus yüksek etkili risk içermektedir.

Tablo 2'de yer alan ortak sorun alanları, masa raporlarında dile getirilen görüşlerin tematik içerik analizi sonucunda belirlenmiştir. Görüşlerin yaygınlığı ve etkisi birlikte değerlendirilerek öne çıkan temalar ayrıntılı biçimde incelenmiş; her tema altında farklı programlarda dile getirilen ortak bulgular ile programa özgü değerlendirmeler birlikte ele alınmıştır. Bu kapsamda, uygulama sürecinin niteliğini en fazla etkileyen ve yedi çalışma masasının tamamında ortak olarak vurgulanan gelişime açık alanlar aşağıda sunulmaktadır.

5.1. Uygulama Süresi, Zamanlaması ve Akademik Takvim

Yedi çalışma masasının tamamında, öğretmenlik uygulaması ve rehberlik uygulamalarına ayrılan sürenin mesleğin tüm boyutlarının deneyimlenmesi açısından yetersiz olduğu ifade edilmiştir. Haftalık uygulama gün ve saatlerinin sınırlı olması ile uygulama sürecinin lisans programının son dönemlerine yoğunlaşması; öğretmen adaylarının öğretim sürecini bütüncül olarak gözlemlemelerini, okul kültürünü benimsemelerini ve mesleki sorumlulukları yeterince deneyimlemelerini güçleştirmektedir. Katılımcılar ayrıca, merkezi sınavlara (KPSS/AGS/ALES) hazırlık süreci ile fakülte ve uygulama okulu takvimleri arasındaki uyumsuzluğun uygulamalara ayrılan zamanı ve motivasyonu olumsuz etkilediğini belirtmiştir.

Sayfa 16/25

5.2. Fakülte-Okul/Kurum Koordinasyonu ve İletişim

Çalıştay bulguları, fakülte ile uygulama okulları/kurumları arasındaki iletişimin bazı programlarda etkili biçimde yürütüldüğünü, ancak bu işleyişin büyük ölçüde bireysel çabalara dayandığını göstermektedir. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programında uygulama öğretim elemanları ile uygulama öğretmenleri arasındaki iletişim olumlu değerlendirilirken, Sosyal Bilgiler Eğitiminde okul yönetiminin destekleyici yaklaşımı ile dijital iletişim araçlarının koordinasyonu kolaylaştırdığı ifade edilmiştir. Buna karşılık Fen Bilgisi Eğitiminde koordinasyon ve geri bildirim süreçlerinin yetersizliği, Sınıf Eğitiminde ise uygulama öğretim

elemanlarının okul ziyaretlerinin sınırlı olması geliştirilmesi gereken yönler arasında belirtilmiştir. Ortak değerlendirme, etkili uygulama örneklerinin kurumsal bir yapıya dönüştürülmesi ve iletişim süreçlerinin kişilerden bağımsız, sürdürülebilir bir sistem hâline getirilmesi gerektiği yönündedir.

5.3. Görev, Sorumluluk ve Değerlendirme Süreçlerinde Standartlaşma

Masa raporlarında, uygulama sürecine ilişkin görev, sorumluluk, iş tanımları ve değerlendirme uygulamalarının okul ve programlara göre farklılık gösterebildiği belirtilmiştir. Devam takibi, öğretmen adaylarının okul içindeki görevleri, uygulama öğretmeni ile öğretmen adayının rollerinin belirlenmesi, öğretmen odası kullanımı, kıyafet uygulamaları, değerlendirme ölçütleri ve rehberlik anlayışındaki farklılıkların süreçte belirsizliklere neden olabildiği ifade edilmiştir.

Program bazındaki değerlendirmelerde bu durum farklı boyutlarıyla ortaya konulmuştur. Fen Bilgisi Eğitimi masasında öğretmen adayının mesleki rolüne ilişkin belirsizlikler ve rol kargaşası dile getirilirken, İngilizce Eğitimi masasında iş tanımları ile okul uygulamaları arasındaki farklılıklara dikkat çekilmiştir. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık masasında mevcut değerlendirme formlarının alanın özgün yapısını yeterince yansıtmadığı belirtilirken, Sınıf Eğitimi masasında ortak değerlendirme kriterlerine duyulan ihtiyaç vurgulanmıştır. Türkçe Eğitimi masasında ise uygulama süreçlerinin daha açık ve resmî bir çerçevede yürütülmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Sayfa 17/25

Bu bulgular doğrultusunda, uygulama sürecinde tüm paydaşların görev ve sorumluluklarının açık biçimde tanımlandığı, değerlendirme ölçütlerinin alanların özelliklerini dikkate alarak standartlaştırıldığı ve fakülte-okul/kurum düzeyinde ortak uygulama esaslarının oluşturulduğu bir yapının geliştirilmesine ihtiyaç olduğu değerlendirilmiştir.

5.4. İzleme, Gözlem ve Yapılandırılmış Geri Bildirim

Katılımcılar, uygulama sürecinin niteliğinin artırılabilmesi için düzenli izleme, okul ziyaretleri, yapılandırılmış gözlem ve sistematik geri bildirim mekanizmalarının güçlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Uygulama öğretim elemanlarının uygulama okullarını düzenli ziyaret etmesi, uygulama öğretmenlerinin öğretmen adaylarını planlı biçimde gözlemlemesi ve belirli aralıklarla ortak değerlendirme toplantılarının yapılması birçok masada ortak beklenti olarak dile getirilmiştir. Düzenli geri bildirimin eksikliği ise öğretmen adaylarının güçlü ve gelişime açık yönlerini fark etmelerini, mesleki gelişimlerini izlemelerini ve öz değerlendirme yapmalarını sınırlandıran önemli bir unsur olarak değerlendirilmiştir.

5.5. Uygulama Ortamlarının Çeşitliliği ve Deneyim Fırsatları

Çalıştay bulguları, öğretmen adaylarının farklı okul türleri, sınıf düzeyleri, öğrenci profilleri ve kurumlarda planlı uygulama deneyimi kazanmalarının mesleki gelişim açısından önemli olduğunu ortaya koymuştur. Ancak katılımcılar, bu çeşitliliğin plansız sınıf veya okul değişiklikleri biçiminde değil; belirli bir okul ve sınıfta yeterli sürekliliğin sağlandığı, bunun yanında farklı eğitim ortamlarını da kapsayan planlı bir rotasyon modeliyle yürütülmesi gerektiğini belirtmiştir. Programlara özgü değerlendirmelerde; Sınıf Eğitimi için kırsal ve birleştirilmiş sınıflar, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programı için Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM) ile farklı kamu kurumları, Fen Bilgisi Eğitimi için laboratuvar olanakları ve diğer öğretmen yetiştirme programları için farklı okul kademelerinde uygulama yapma fırsatlarının artırılması önerilmiştir.

6. PROGRAMLARA ÖZGÜ TESPİT VE ÖNERİLER

Çalıştay kapsamında belirlenen ortak güçlü yönler, sorun alanları ve geliştirmeye açık yönlerin yanı sıra, her öğretmen yetiştirme programının alan özelliklerinden kaynaklanan özgün ihtiyaçlar da değerlendirilmiştir. Program masalarında gerçekleştirilen odak grup görüşmeleri sonucunda ortaya çıkan bu bulgular; alanın öğretim yapısı, uygulama ortamlarının özellikleri, mesleki yeterlik beklentileri ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli doğrultusunda öğretmen yetiştirme hedefleri dikkate alınarak analiz edilmiştir. Bu kapsamda, programlara özgü olarak öne çıkan tespitler ve bu tespitler doğrultusunda geliştirilen iyileştirme önerileri Tablo 3'te sunulmuştur.

Sayfa 18/25

Tablo 3. Program bazlı çalıştay bulguları doğrultusunda belirlenen özgün tespitler ve geliştirme önerileri

Program Masası	Programa Özgü Tespitler ve Geliştirme Önerileri
Fen Bilgisi Öğretmenliği	Uygulama sürecinde laboratuvar deneyimlerinin daha etkin biçimde kullanılması gerektiği; ölçme-değerlendirme ve geri bildirim süreçlerinin güçlendirilmesine ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir. Ayrıca öğretmen adayı sayısının dengelenmesi ve uygulama sürecinde yaşanan rol belirsizliklerinin giderilmesi önerilmiştir.
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	RPD uygulamalarının okul ortamı ile sınırlı kalmayarak Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM), sosyal hizmet birimleri, sağlık kuruluşları ve özel rehabilitasyon merkezleri gibi farklı uygulama ortamlarını kapsayacak şekilde çeşitlendirilmesi önerilmiştir. Alanın özelliklerine uygun değerlendirme araçlarının geliştirilmesi, psikolojik danışma ve destek süreçlerine ilişkin uygulama standartlarının oluşturulması ve uygun fiziksel danışma ortamlarının sağlanması gerektiği vurgulanmıştır.
İngilizce Öğretmenliği	Uygulama süreçlerinde sınava hazırlık yapılan sınıfların özelliklerinin dikkate alınması, ortaokul ve lise kademelerinde planlı deneyim

	fırsatlarının oluşturulması gerektiği belirtilmiştir. Dijital yeterlikler ve yapay zekâ destekli öğretim uygulamalarına ilişkin becerilerin geliştirilmesi, görev tanımlarının netleştirilmesi, öğretmen adaylarının okul ortak alanlarını kullanımına ilişkin düzenlemeler yapılması ve olumsuz tutumlara karşı önleyici mekanizmaların geliştirilmesi önerilmiştir. Ayrıca öğretim elemanı başına düşen öğretmen adayı sayısının azaltılması gerektiği ifade edilmiştir.
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	Uygulama sürecinin yalnızca sınıf içi etkinliklerle sınırlı kalmaması; okul kültürü, nöbet görevleri, veli ilişkileri ve idari süreçleri kapsayacak biçimde genişletilmesi gerektiği belirtilmiştir. Okul düzeyindeki koordinasyonun güçlendirilmesi amacıyla sorumlu bir kişinin belirlenmesi, üçüncü sınıfta gözlem ve dördüncü sınıfta uygulama modelinin değerlendirilmesi ve paydaşların katılımını artıracak teşvik mekanizmalarının geliştirilmesi önerilmiştir.
Türkçe Öğretmenliği	Öğretmen adaylarının veli toplantıları, resmî yazışmalar, e-Okul süreçleri, kurul ve komisyon çalışmaları gibi mesleğin sınıf dışındaki boyutlarına ilişkin deneyimlerinin artırılması gerektiği belirtilmiştir. Merkez ve çevre okullarda planlı uygulama çeşitliliğinin sağlanması, adayların okulun sosyal ve ortak kullanım alanlarına erişiminin desteklenmesi ve uygulama deneyimlerinin daha erken sınıf düzeylerine yayılması önerilmiştir.
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	Matematik öğretiminde teknoloji kullanımının uygulama süreçlerine daha etkin biçimde dâhil edilmesi gerektiği belirtilmiştir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) konusunda yetkin uygulama danışmanlarının görevlendirilmesi, performansa dayalı değerlendirme yaklaşımlarının geliştirilmesi, öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme ve öz değerlendirme becerilerinin desteklenmesi ile okul imkânları, materyal ve öğrenme ortamlarındaki farklılıkların dikkate alınması önerilmiştir.
Sınıf Öğretmenliği	Öğretmen adaylarının kırsal okullar ve birleştirilmiş sınıf uygulamaları gibi farklı eğitim ortamlarında deneyim kazanmalarının önemli olduğu belirtilmiştir. Uygulama okulu ve sınıf dağılımlarında şeffaf ve ölçüt temelli bir yaklaşım benimsenmesi, aynı sınıfta süreklilik ile farklı deneyim fırsatları sağlayan planlı rotasyonun dengelenmesi, öğretim elemanı ziyaretlerinin güvence altına alınması ve ortak uygulama yönergesinin oluşturulması önerilmiştir.

Sayfa 19/25

Programlara özgü tespit ve öneriler, öğretmen yetiştirme sürecinde ortak kalite standartlarının oluşturulmasının yanı sıra, her alanın kendine özgü mesleki gerekliliklerinin ve uygulama koşullarının dikkate alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle program bazlı değerlendirmelerin ortak sorun alanlarından ayrı olarak ele alınması; alanların özgün uygulama ihtiyaçlarının, mesleki pratiklerinin ve öğretmen yeterliklerinin korunması açısından önem taşımaktadır.

Çalıştay bulguları, tüm programlarda ortak olarak belirlenen uygulama süresi, koordinasyon, izleme ve değerlendirme gibi yapısal konuların yanında, bazı programlarda alanın doğasından kaynaklanan özel düzenleme gereksinimlerinin bulunduğunu göstermiştir. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programında psikolojik danışma süreçlerine uygun uygulama ortamları, alan temelli değerlendirme araçları ve müdahale standartları öne çıkarken;

Sınıf Eğitimi Programında kırsal okullar, birleştirilmiş sınıflar ve farklı okul bağlamlarında deneyim kazanma gereksinimi belirginleşmiştir. Fen Bilgisi ve İlköğretim Matematik Eğitiminde laboratuvar olanakları, teknoloji kullanımı ve alan öğretimine özgü uygulama yeterlikleri; İngilizce Eğitiminde ise farklı öğretim kademeleri, sınav sınıflarının özellikleri ve dijital yeterliklerin geliştirilmesi programlara özgü öncelikli ihtiyaç alanları olarak değerlendirilmiştir.

Elde edilen bulgular, öğretmenlik uygulaması ve rehberlik uygulamalarında ortak bir kalite güvence yaklaşımının oluşturulmasıyla birlikte, programların alan özelliklerine duyarlı ve esnek uygulama modellerinin geliştirilmesinin gerekli olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, program bazında belirlenen birçok ihtiyacın; uygulama süresinin yeniden yapılandırılması, standart süreçlerin oluşturulması, fakülte-okul koordinasyonunun güçlendirilmesi, izleme ve geri bildirim mekanizmalarının geliştirilmesi, uygulama ortamlarının çeşitlendirilmesi ve paydaşların rehberlik kapasitesinin artırılması gibi ortak iyileştirme alanlarıyla ilişkili olduğu görülmektedir.

Bu doğrultuda çalıştay sonuçları; görüşlerin yaygınlık düzeyi, uygulama sürecine etkisi, gerçekleştirilebilirliği ve öncelik düzeyi dikkate alınarak bir sonraki bölümde öncelikli iyileştirme alanları başlığı altında değerlendirilmiştir.

Sayfa 20/25

7. ÖNCELİKLİ İYİLEŞTİRME ALANLARI

Çalıştay kapsamında elde edilen bulgular; masa raporlarında görüşlerin yaygınlık düzeyi, uygulama sürecinin niteliğine etkisi, uygulanabilirlik düzeyi ve önceliği birlikte değerlendirilerek analiz edilmiştir. Bu değerlendirmeler sonucunda, öğretmenlik uygulaması ve rehberlik uygulamalarının niteliğinin artırılması, paydaşlar arası iş birliğinin güçlendirilmesi ve sürekli iyileştirme yaklaşımının desteklenmesi açısından aşağıdaki beş alan öncelikli iyileştirme alanı olarak belirlenmiştir.

1. Uygulama Süresi ve Zamanlamasının Yeniden Düzenlenmesi

Öğretmenlik uygulaması ve rehberlik uygulamalarının daha erken sınıf düzeylerinde başlatılması, öğretmen adaylarının gözlem sürecinden aktif uygulamaya aşamalı biçimde ilerlemesine olanak sağlayacak şekilde yapılandırılması önerilmektedir. Bununla birlikte haftalık uygulama gün ve saatlerinin mesleki deneyim kazanmayı destekleyecek düzeye çıkarılması ve uygulama takviminin KPSS/AGS hazırlıkları ile fakülte ve uygulama okullarının akademik takvimleriyle daha uyumlu hâle getirilmesi gerekmektedir.

2. Ortak Uygulama Yönergesi ve Standart Süreçlerin Oluşturulması

Uygulama sürecinin tüm paydaşlar açısından daha açık ve öngörülebilir hâle getirilebilmesi için ortak uygulama esaslarının oluşturulmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Bu kapsamda paydaşların görev ve sorumluluklarının, öğretmen adaylarının uygulama sürecindeki rol ve iş tanımlarının, devam durumu, kıyafet, okul alanlarının kullanımı, ders gözlemi, değerlendirme ölçütleri, kontrol listeleri ve etik ilkelerin açık biçimde belirlenmesi önerilmektedir.

3. Kurumsal Koordinasyon, İzleme ve Geri Bildirim Mekanizmalarının Güçlendirilmesi

Uygulama sürecinin niteliğinin artırılması amacıyla fakülte-okul/kurum iş birliğinin sistematik bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir. Bu doğrultuda dönem başı bilgilendirme toplantıları, süreç içi değerlendirme toplantıları ve dönem sonu ortak değerlendirme süreçlerinin yapılandırılması; okul düzeyinde koordinasyon sorumlularının belirlenmesi; uygulama öğretim elemanlarının düzenli okul ziyaretleri gerçekleştirmesi; yapılandırılmış gözlem ve çok kaynaklı geri bildirim mekanizmalarının oluşturulması öncelikli geliştirme alanları arasında değerlendirilmiştir.

4. Planlı ve Çeşitlendirilmiş Uygulama Ortamlarının Oluşturulması

Sayfa 21/25

Öğretmen adaylarının farklı okul türleri, öğretim kademeleri, öğrenci profilleri ve eğitim ortamlarında deneyim kazanmalarını sağlayacak planlı uygulama modellerinin geliştirilmesi önerilmektedir. Bu kapsamda kırsal okullar, birleştirilmiş sınıflar ve Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM) gibi farklı uygulama ortamlarının sürece dâhil edilmesi; ancak bu çeşitliliğin, öğretmen adaylarının belirli bir okul ve sınıf ortamında yeterli süreklilik kazanmasını sağlayacak dengeli bir yerleştirme modeliyle yürütülmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

5. Rehberlik Niteliğinin Artırılması ve Yönetilebilir İş Yükünün Sağlanması

Uygulama sürecinde rehberlik niteliğinin artırılabilmesi için uygulama öğretmenlerinin seçimi, desteklenmesi ve uygulama sürecine ilişkin yeterliklerinin geliştirilmesine yönelik ölçütlerin oluşturulması gerekmektedir. Uygulama öğretmenleri ve öğretim elemanlarına yönelik Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM), etkili geri bildirim, dijital yeterlikler, etik ilkeler ve iletişim becerileri alanlarında destekleyici çalışmalar yapılması önerilmektedir. Ayrıca öğretim elemanı ve uygulama öğretmeni başına düşen öğretmen adayı sayısının, nitelikli izleme ve bireysel rehberlik yapılmasına olanak sağlayacak düzeyde düzenlenmesi önemli bir iyileştirme alanı olarak belirlenmiştir.

8. UYGULAMA VE İZLEME EYLEM PLANI

Çalıştay kapsamında paydaş görüşleri, masa raporları ve yapılan değerlendirmeler sonucunda belirlenen geliştirme alanlarının sürdürülebilir ve izlenebilir iyileştirme faaliyetlerine dönüştürülmesi amacıyla bir uygulama ve izleme eylem planı oluşturulmuştur. Bu plan; öğretmenlik uygulaması ve rehberlik uygulamalarının niteliğinin artırılması, fakülte-okul iş birliğinin güçlendirilmesi, paydaş rollerinin daha açık hâle getirilmesi ve sürekli iyileştirme yaklaşımının desteklenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Eylem planında yer alan faaliyetler; yerel düzeyde fakülte ve uygulama okullarının, kurumlar arası düzeyde Millî Eğitim Müdürlüğü ile ilgili paydaşların ve gerektiğinde merkezi düzeyde yetkili kurumların sorumluluk alanları dikkate alınarak yapılandırılmıştır. Belirtilen süreler öneri niteliğinde olup uygulama süreçlerine ilişkin ilgili kurul ve kurum kararları doğrultusunda kesinleştirilecektir.

Tablo 4. Çalıştay bulguları doğrultusunda hazırlanan uygulama ve izleme eylem planı

No	Eylem	Uygulama İçeriği
1	Ortak Öğretmenlik Uygulaması ve Rehberlik Uygulamaları Yönergesinin hazırlanması	Paydaşların görev ve sorumlulukları, öğretmen adaylarının iş tanımları, uygulama takvimi, devam süreçleri, okul alanlarının kullanımı, etik ilkeler, değerlendirme ölçütleri ve kontrol listelerinin ortak bir çerçevede belirlenmesi.
2	Yıllık uygulama takvimi ve branş-gün planlamasının oluşturulması	Fakülte ders programları, uygulama okullarının takvimi, sınav dönemleri, ulaşım koşulları ve program ihtiyaçları dikkate alınarak uygulama planlamasının yapılması.
3	Dönem başı, süreç içi ve dönem sonu paydaş değerlendirme toplantılarının yapılması	Öğretmen adayları, uygulama öğretmenleri, uygulama öğretim elemanları ve okul yöneticilerinin katılımıyla uygulama sürecinin değerlendirilmesi ve geliştirme önerilerinin oluşturulması.
4	Uygulama öğretim elemanı okul ziyaretlerinin yapılandırılması	Asgari ziyaret ölçütlerinin belirlenmesi, gözlem ve değerlendirme formlarının oluşturulması, ziyaret sonuçlarının kayıt altına alınması ve düzenli geri bildirim sağlanması.
5	Uygulama öğretmenlerinin seçimi ve mesleki gelişimlerinin desteklenmesi	Uygulama öğretmenlerine yönelik Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, rehberlik, etkili geri bildirim, dijital yeterlik, etik iletişim ve olası olumsuz tutumların önlenmesine yönelik destekleyici eğitimlerin planlanması.
6	Öğretmen adayı ve uygulama öğretim elemanı iş yükünün dengelenmesi	Öğretim elemanı ve uygulama öğretmeni başına düşen aday sayısının nitelikli rehberlik ve izleme sağlayacak düzeyde planlanması; okul kapasitesine göre dengeli dağılım yapılması.

7	Planlı okul, sınıf ve kurum çeşitliliğinin sağlanması	Farklı öğretim kademeleri, merkez-çevre/kırsal okullar, birleştirilmiş sınıflar ve RPD uygulama kurumlarının program özelliklerine uygun biçimde planlı olarak sürece dâhil edilmesi.
8	Uygulama kapsamının sınıf dışı mesleki süreçleri kapsayacak şekilde genişletilmesi	Öğretmen adaylarının veli toplantıları, nöbet görevleri, kurul ve komisyon çalışmaları, e-Okul/MEBBİS süreçleri, sınav uygulamaları, planlama ve okul yönetimine ilişkin süreçleri gözlemlerinin sağlanması.
9	Çok kaynaklı değerlendirme ve geri bildirim sisteminin geliştirilmesi	Öğretmen adayı, uygulama öğretmeni, uygulama öğretim elemanı ve okul yöneticilerinin değerlendirme sürecine katkı sunduğu yeniden yapılandırılmış geri bildirim sisteminin oluşturulması; RPD uygulamalarına yönelik değerlendirme araçlarının alan özelliklerine göre geliştirilmesi.
10	Uygulama ortamlarının fiziksel ve erişilebilirlik koşullarının iyileştirilmesi	Okul seçiminde ulaşım, laboratuvar ve materyal olanakları, danışma ortamları, ortak kullanım alanları ve uygulama için gerekli fiziksel koşulların önceden değerlendirilmesi.
11	Uygulamanın daha erken sınıf düzeylerine yayılmasına yönelik önerilerin geliştirilmesi	Gözlem ve mesleğe hazırlık deneyimlerinin erken sınıf düzeylerinde başlatılması, üst sınıflarda yoğun uygulama modeline geçilmesine ilişkin akademik kurul ve ilgili üst kurumlara öneri sunulması.
12	Yıllık izleme ve paydaş değerlendirme çalıştaylarının sürdürülmesi	Eylem planında belirlenen faaliyetlerin izlenmesi, uygulama sonuçlarının değerlendirilmesi, iyi uygulama örneklerinin paylaşılması ve yeni iyileştirme döngüsünün başlatılması.

Bu raporda yer alan bulgular, değerlendirmeler, öncelikli iyileştirme alanları ve eylem önerileri; çalıştay kapsamında gerçekleştirilen paydaş görüşmeleri, masa çalışmaları ve ortak değerlendirmeler doğrultusunda oluşturulmuştur. Elde edilen sonuçlar, öğretmenlik uygulaması ve rehberlik uygulamalarının niteliğinin geliştirilmesine katkı sağlamak, paydaşlar arasında ortak bir anlayış oluşturmak ve karar vericilere yol göstermek amacıyla aşağıda yer alan Çalıştay Sonuç Bildirgesi hâlinde özetlenmiştir. Bildirgede yer verilen hususlar, çalıştay sürecinde ortaya çıkan ortak görüş ve önerileri yansıtmakta olup ilgili kurum ve paydaşların değerlendirmesine sunulmaktadır.

9. ÇALIŞTAY SONUÇ BİLDİRGESİ

Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi koordinasyonunda, Siirt İl Millî Eğitim Müdürlüğü iş birliğiyle 24 Haziran 2026 tarihinde gerçekleştirilen “Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinde Nitelikli Öğretmen Yetiştirme: Öğretmenlik Uygulaması ve Rehberlik Uygulamaları Paydaş Değerlendirme Çalıştayı” kapsamında; öğretim elemanları, uygulama öğretmenleri, okul yöneticileri ve öğretmen adaylarının katılımıyla yürütülen masa çalışmaları ve ortak değerlendirmeler sonucunda aşağıdaki hususlar üzerinde görüş birliğine varılmıştır:

1. Öğretmenlik uygulaması ve rehberlik uygulamaları, öğretmen adaylarının kuramsal bilgi ve becerilerini gerçek eğitim ortamlarında mesleki yeterliklere dönüştüren öğretmen yetiştirme sürecinin temel bileşenlerindendir.
2. Uygulama süreçlerinin niteliğinin artırılabilmesi için uygulamaların lisans programının daha erken dönemlerinde başlatılması, gözlemden etkin uygulamaya aşamalı biçimde ilerleyen bir yapıda planlanması ve uygulama sürelerinin mesleki gelişimi destekleyecek düzeyde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.
3. Fakülte ile uygulama okulları arasındaki iş birliği kurumsal bir yapıya kavuşturulmalı; görev, yetki ve sorumluluklar, uygulama esasları ve değerlendirme süreçleri tüm paydaşlar açısından açık, ortak ve standart bir çerçevede yürütülmelidir.
4. Uygulama sürecinde düzenli iletişim, sistematik izleme, okul ziyaretleri ve yapılandırılmış geri bildirim mekanizmaları güçlendirilerek öğretmen adaylarının mesleki gelişimleri sürekli desteklenmelidir.
5. Öğretmen adaylarının farklı okul türleri, öğretim kademeleri, öğrenci profilleri ve uygulama ortamlarında planlı biçimde deneyim kazanmaları sağlanırken, aynı okul ve sınıf ortamında yeterli süreklilik oluşturan dengeli yerleştirme modelleri geliştirilmelidir.
6. Uygulama deneyimi yalnızca sınıf içi öğretim etkinlikleriyle sınırlandırılmamalı; okul kültürü, ölçme ve değerlendirme süreçleri, veli iletişimi, idari işleyiş ve mesleğin sınıf dışındaki görev ve sorumluluklarını da kapsayacak şekilde zenginleştirilmelidir.
7. Uygulama öğretmenlerinin ve uygulama öğretim elemanlarının seçim, görevlendirme ve mesleki gelişim süreçleri desteklenmeli; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, rehberlik, etkili geri bildirim, dijital yeterlikler, etik ilkeler ve iletişim becerilerine yönelik gelişim çalışmaları yaygınlaştırılmalıdır.

8. Öğretim elemanı ve uygulama öğretmeni başına düşen öğretmen adayı sayısı, etkili rehberlik, gözlem ve bireysel geri bildirim sağlayabilecek düzeyde planlanmalı; uygulama okullarının belirlenmesinde erişilebilirlik, fiziki imkânlar ve eğitim ortamlarının niteliği dikkate alınmalıdır.
9. Değerlendirme süreçleri, öğretmen adayı, uygulama öğretmeni, uygulama öğretim elemanı ve okul yöneticisinin katkı sunduğu çok kaynaklı ve gelişim odaklı bir kalite güvence anlayışıyla yürütülmelidir.
10. Öğretmenlik uygulaması ve rehberlik uygulamaları, ortak standartlar temelinde yürütülmekle birlikte programların alan özellikleri doğrultusunda farklılaştırılmalıdır. Özellikle Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programında farklı uygulama kurumları ve alana özgü değerlendirme süreçleri; Fen Bilgisi ve İlköğretim Matematik Eğitiminde laboratuvar ve teknoloji destekli uygulamalar; Sınıf Eğitiminde kırsal ve birleştirilmiş sınıf deneyimleri; İngilizce Eğitiminde ise farklı öğretim kademeleri ve sınav sınıflarına yönelik uygulama olanakları güçlendirilmelidir.
11. Öğretmenlik uygulaması ve rehberlik uygulamalarına ilişkin iyileştirme faaliyetleri, paydaş katılımına dayalı kalite güvence sistemi kapsamında düzenli olarak izlenmeli, değerlendirilmeli ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda sürekli iyileştirme döngüsü işletilmelidir.

Sayfa 25/25

Bu sonuç bildirgesi, Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi koordinasyonunda ve Siirt İl Millî Eğitim Müdürlüğü iş birliğiyle gerçekleştirilen çalıştay kapsamında paydaşlar tarafından ortaya konulan ortak değerlendirme ve önerileri yansıtmakta olup, öğretmen yetiştirme süreçlerinin geliştirilmesine katkı sağlamak amacıyla kamuoyunun ve ilgili kurumların bilgisine saygıyla sunulmuştur.

Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Prof. Dr. Cahit PESEN
Dekan

Siirt İl Millî Eğitim Müdürlüğü
İlhan SAZ
İl Millî Eğitim Müdürü

24 Haziran 2026, Siirt